

Temamöte med unga

Tema: Trygghet

Tid: Tisdag 22.3.2022 kl. 9–11

Plats: Vasa, Borgaregatans skola

Deltagare: 18 elever från årskurserna 7–9, läraren, Elina Pekkarinen, Terhi Tuukkanen

Barnombudsmannen träffade högstadieelever på Borgaregatans skola i Vasa i mars 2022. Temat för mötet var trygghet, och på mötet deltog 18 elever i högstadieåldern. Först fick eleverna fundera på trygghetsrelaterade frågor i smågrupper. Sedan gick vi igenom elevernas tankar i en gemensam diskussion om tre trygghetsrelaterade teman: definitionen av trygghet, den upplevda tryggheten och otryggheten samt hur man kan främja trygghet.

Flera elever beskrev trygghet genom dess motsats. För dem betydde trygghet att man inte behöver vara rädd, stressa eller oroa sig, och att ingenting hotar en eller stör ens vardag. Trygghet beskrevs som ett tillstånd där man känner sig lugn, bekväm och säker. När man är trygg kan man vara sig själv, glad och välmående, och allt är lättare då. Man ansåg att trygghet är viktig, eftersom man kan få panikattacker om man inte känner sig trygg och utan trygghet blir det svårare att till exempel sova eller koncentrera sig.

Eleverna berättade om vad som får dem att känna sig trygga. Sådant var till exempel att man har människor omkring sig som man känner och som man kan lita på, alltså vuxna, vänner och familj, och att man kan prata med dem. Man upplevde också att rutiner och grundläggande faktorer såsom mat, sömn och telefon får en att känna sig trygg. Några elever kände sig trygga i sina hobbyer och när de får göra sådant som de tycker om, till exempel att lyssna på musik, att rita eller att vara med husdjur. Att man känner till sina egna rättigheter och får kontakt med nödcentralen om man behöver det nämndes som faktorer som främjar trygghet.

Eleverna berättade att de är rädda för människor som de inte känner eller om någon följer efter dem, för att delta i föreställningar och för konstiga ljud särskilt om man är ensam. Å andra sidan förknippades elevernas rädslor med världssituationen: kriget i Ukraina, vapen, brottslighet och droger. Eleverna ansåg att deras egen skola är trygg, även om det förekommer mobbning även där. Vasa som stad ansågs också till största delen som trygg, men eleverna berättade att de undviker vissa områden särskilt under vissa tider av dygnet och i vissa delar av året. Eleverna såg världen som otrygg till en viss del.

Eleverna framhöll flera åtgärder med vilka barn och unga skulle kunna känna sig tryggare. Enligt eleverna skulle man kunna främja trygghet i vardagen genom bättre mat, vägar och hälsovård, genom att erbjuda gratis terapi samt genom samarbete och genom att öka acceptansen för mångfald och ingripa i diskriminering. Eleverna tyckte att den globala tryggheten skulle kunna främjas med miljöskydd, genom att sluta använda kärnkraft och genom att bekämpa hungersnöden.

Enligt eleverna ansvarar framför allt de vuxna för barn och ungas trygghet, varje generation i sin tur i vuxenåldern. Av de vuxna nämndes i synnerhet lärarna, skolpersonalen, polisen, familjen och föräldrarna. Även barn ansågs ha ansvar för tryggheten av andra barn. För att känna sig trygga kan barn göra sådant som gör dem glada, prata med vuxna om sådant som de grubblar på samt själva ta initiativ för att lära känna andra människor. Enligt eleverna kan alla främja trygghet tillsammans.

